

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

09.05.2017 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Tv Bloomberg](#)

✓ Колко губи бизнесът от дългите уикенди

Изпълнителният директор на АИКБ Добрин Иванов, Светът е бизнес, 08.05.2017

Българската икономика е трудоемка и нискоефективна и затова бизнесът търпи загуби от дългите уикенди. Това каза изпълнителният директор на АИКБ Добрин Иванов в предаването „Светът е бизнес“ с Ивайло Лаков по Bloomberg TV Bulgaria.

По думите му най-развитите икономики могат да си позволят въвеждането на 4-дневна работна седмица.

„Тези общества са развити не само индустриално, но и технологично и там дебатът за намаляването на работната седмица е заради това, че иновациите и внедряването на работи и машини изместват човешкия фактор. Те могат да си позволят да работят по-малко, но да произвеждат повече и по-качествена продукция“, коментира Иванов.

Вижте целия разговор в началото на [видеото](#):

[Bulnews.bg](#)

✓ Работодатели преброиха рекорден брой почивни дни и загуби за 1 милиард лева

Рекорден брой почивни дни през тази година преброиха работодателите. По техни изчисления това ще доведе до над 1 милиард лева пропуснати ползи за бюджета, по-ниски заплати и ще накара една четвърт от компаниите у нас да намалят производството си, предава БНТ.

Сергей Шардин е управител на фирма, която произвежда електроника за германските влакове. Българското дружество има филиали в два града у нас и работи предимно за износ. Заради почивните дни тази година обаче, се налага да отказва поръчки.

"В края на краищата клиентите ни, които са от Западна Европа, не ги интересува дали сме си слели почивните дни или не. Те знаят има съботи и недели, в които хората почиват, официални празници от време на време, през останалото време трябва да се работи. Те съобразяват поръчките си към нас и ги планират, така че те да бъдат изпълнявани в нормално работно време", обяснява Шардин.

- Как решавате проблема?

- Не можем да го решим, просто отказваме поръчки. В момента съм върнал поръчки за над 100 000 евро за следващите два месеца. Икономически ни е неизгодно да работим по празниците, защото там според правилата, трябва да платим почти двойна заплата, това е едното. Второ, не е толкова ефективно когато в празничен ден се работи, тъй като голяма част от персонала отсъства - не може никой да задължиш да дойде на работа".

Шардин отбелязва, че това рефлектира и върху качеството на самите почивки.

"Персоналът, който е и в нашето предприятие конкретно, естествено, че за него не е добре, не е добре и за предприятието - Те трябва да получават доходи, за да могат да си позволят да почиват. Когато нямат доходи си седят вкъщи, каква е ползата да стоят вкъщи без нищо да правят, по-добре да идват на работа".

В края на миналата година беше променен Кодекса на труда. Така беше иззета функцията на Министерски съвет да слива почивните дни и после да определя събота за отработване. Вместо това, ако празникът се пада в събота или неделя, поделникът е почивен.

Така работните дни през тази година се оказаха рекордно малко - 248. За сравнение през 1995 г. са били 260.

Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България обяви:

"При равни условия може да се създаде БВП един и същ, ако в едната година се работи с десет дни по-малко. Очевидно това не е така, това не е проблем за бизнеса, това е проблем за страната като цяло, защото всеки работен ден се създава БВП от порядъка на 450 милиона.

Ще имаме бюджетни приходи над половин милиард по-малко, с които ще можем съответно по-малки нужди да удовлетворим на бюджетните системи, ще има по-малко пари за образование, здравеопазване, социални политики".

От работодателската организация очакват пропуснатите ползи за бюджета заради почивките да бъдат над 1 милиард лева. Самият бизнес също губи, защото голяма част от фирмите всъщност не могат да си позволят да спрат. Основната причина е, че имат поръчки за изпълнение, гонят срокове или имат чуждестранни партньори. Работата в почивните дни обаче оскъпява двойно разходите им за труд.

"Не можем постоянно да се оплакваме от това колко сме бедни и нещастни и в същото време да работим все по-малко и по-малко".

Работодателските организации предлагат да се направи спешно нова промяна в Кодекса на труда, която да реши проблема с прекалено многото почивки.

"Може да се регулира постоянен брой работни дни за всяка година на равнище 251 и да не падаме под него", обясни Васил Велев. Така ще се подаряват почивни дни след празници през уикенда, само ако официалните дни в събота и неделя са повече от два годишно.

StroiMedia.bg

✓ Точно определен брой работни дни в годината иска бизнесът

От Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) обявиха в отворено писмо до медиите, че ще предложат в Националния съвет за тристранно сътрудничество да бъде обсъден въпросът за точно определен брой работни дни в годината. Според тях всяка година може да има равен брой работни дни, които да са 251.

"В зависимост от това колко са официалните празници, падащи се в събота или неделя, и колко са съботите и неделите в съответната година и дали годината е високосна, ще се подаряват един или два почивни дни, така че всяка година да има 251 работни дни. Нещо повече – подаръкът, когато го има, е по-добре да се направи за някой петък, след национален празник, паднал се в четвъртък. Тоест ще апелираме да се преразгледа промяната в Кодекса на труда", пише в позицията на бизнеса.

От АИКБ имат още едно предложение – да се фиксира минимален брой работни дни за годината и той да бъде постоянен. Асоциацията е провела анкета сред свои членове и според отговорите на фирмите, участвали в проучването, 53% от тях са работили на 1 май. В същото време 62% от работодателите са разкрили, че се затрудняват с допълнителното заплащане за положен труд по време на празнични дни. Председателят на АИКБ Васил Велев изчисли, че повечето компании работят на 15% загуба в подобни дни.

Според бизнеса над 1 млрд. лв. ще са пропуснатите възможности за икономиката от подарените почивни дни през тази година. Велев определи 2017 г. като най-мързеливата година с рекорд от 117 почивни и само 248 работни дни.

В края на миналата година правителство на Бойко Борисов реши, че вече няма да пренарежда работните дни, така че около празник да се събират повече дни почивка, които да се отработват в следващи съботи. За сметка на това, ако празникът се пада в събота или неделя, понеделникът също ще е почивен.

Поправките бяха силно оспорени от работодателските организации с мотива, че така почивните дни през годината на практика се увеличават и от това бизнесът губи. Четирите национално представителни работодателски организации, както и синдикатът КНСБ, изтъкнаха, че промяната в законодателството противоречи на конституцията и нарушава Кодекса на труда за работното време и социалния диалог, тъй като проектът не е обсъждан в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Според организациите всеки допълнителен неработен ден струва 0.4% от годишния размер на произведената добавена стойност, респективно и на годишния БВП.

Важни обществено-икономически и политически теми

В. Стандарт

✓ Приходите от данък печалба с 9,5% скок

Бизнесът плати с 9,5% повече корпоративни данъци през първото тримесечие на годината, сочат окончателните данни на Министерството на финансите. От януари до март от корпоративни данъци в държавната хазна са влезли 608 млн. лв., при 555 млн. лв. за същия период на миналата година. До края на март фирмите подават годишните си данъчни декларации и плащат налога върху печалбата си от 2016 г. Затова увеличението на приходите от данъка с 9,5% е много добра новина на икономиката на страната. Особено след като през миналата година до края на март също имаше сериозен ръст на постъпленията от налога - с близо 20%. По-големите суми, които фирмите са внесли в хазната през март 2017 г., може да показва, че през миналата година изкуствено са намалили авансовите си вноски за да разполагат с повече текущи средства, и затова сега се налага да платят по-голям изравнителен данък. Но и при събраните през цялата 2016 г. корпоративни данъци има ръст от 11,6% до 2,076 млрд. лв. Това доказва, че бизнесът реално декларира много по-високи печалби за 2016 г. Което е резултат от раздвижване на икономиката и излизане на сивия сектор на светло. Същата тенденция показват и приходите в хазната от ДДС. За първото тримесечие постъпленията от налога нарастват с 229 млн. лв. на годишна база и достигат 2,522 млрд. лв. Това увеличение от 10% значително изпреварва икономическия ръст, който за 2016 г. е 3,4%. Очевидно увеличението на приходите от ДДС до голяма степен се дължи на изсветляване на сивия сектор.

При приходите от акцизи също се отчита много сериозен ръст - с 5,9%, или с 63 млн. лв., до малко над 1,132 млрд. лв. Това увеличение обаче до голяма степен се дължи на вдигането на акциза върху цигарите. През миналата година акцизът беше 70 лв. за 1000 къса плюс 38% от продажната цена, но не по-малко от 161 лв. за 1000 къса. А от 2017 г. налогът стана 101 лв. за 1000 къса плюс 27% от цената, но не по-малко от 168 лв. за 1000 къса. В резултат само за три месеца от акциз върху цигарите са събрани 561,7 млн. лв., което е ръст с 11,53% спрямо същия период на миналата година. Приходите от акциз

върху горивата се увеличават с 2 млн. до 498,7 млн. лв. Но при алкохола има спад на приходите от акциз до 55,2 млн., при положение че за същия период на миналата година бяха 56,8 млн. лв.

Най-голям ръст на приходите през първото тримесечие има при осигуровките - с 14%, или с 237 млн. лв. Това се дължи на вдигането на вноските за пенсия от 1 януари с 1% и на минималната заплата от 420 лв. на 460 лв. Приходите от данъка върху доходите нарастват с 71,4 млн. лв., или с 11%. Това обаче до голяма степен също се дължи на повишаването на минималната заплата. В резултат общата сума на данъчните приходи се увеличава с 692 млн. лв., или с 10,5%.

Разходите на държавата до март също нарастват - с 545 млн. лв., или с 7,53%, като част от това увеличение се дължи на вдигането на пенсиите от средата на миналата година. В резултат хазната има излишък за първите три месеца на годината от малко над 1 млрд. лв., но той е по-малък с 805 млн. лв. спрямо излишъка за същия период на миналата година.

[В. Сега](#)

✓ ЕИБ е дала близо 500 млн. евро кредити за малкия бизнес

Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) е отпуснала 467 млн. евро кредити за българския бизнес. Около 95% от тях са отишли в малки и средни предприятия, а останалите 5 на сто - в иновативни, сочат данни, предоставени наскоро от бившия външен министър Ради Найденов. Справката е за 2016 г., уточни той и добави, че в рамките на 4 години по линия на ЕИБ за насърчаване на българската икономика са били дадени общо 1.6 млрд. евро.

И без Брекзит средствата по грантовите схеми за следващия програмен период намаляват и отстъпват място на различни финансови инструменти за подкрепа на бизнеса, каза още Найденов. В последните години те доказали ефективността си. "Нещо повече - България е сред страните в ЕС, които успешно работят с тези инструменти, и е сочена за добър пример. По плана Юнкер например страната ни се нарежда на второ място сред всички държави членки по привличане на ресурс спрямо размера на БВП", каза още той.

В края на м.г. пред в. "Сега" зам.-шефът на плана "Юнкер" Илиана Цанова насърчи бизнеса да участва и изтъкна успешните примери - гръцка фирма била одобрена за финансиране от 31 млн. евро за иновация в месопроизводството. Компанията изтегляла животинската мазнина от колбасите и я заменяла със зехтин. Това обаче е един от "скромните" проекти - френска община е получила "да" за транш от 100 млн. евро за саниране на жилища.

Британска фирма е била одобрена за транш от около 500 млн. евро, за да подмени всички измервателни уреди за отчитане на ток, вода и газ. Това не е изненада - един от последните доклади за работата на плана "Юнкер" показа, че около 92% от парите по него за инфраструктурни проекти са отишли в богатите държави от Западна Европа.

[Investor.bg](#)

✓ Министерствата нямат готовност да продават държавни фирми

Държавната консолидационна компания препоръчва да се подобри работата на Агенцията за приватизационен и следприватизационен контрол, пише в отчета ѝ

Липсва на готовност от страна на отделни министерства да предложат за продажба на компании с държавно участие в капитала. Това е един от рисковете, пред които е изправена „Държавна консолидационна компания“, пише в отчета на компанията с принципал Министерството на икономиката.

Тези рискове оказват въздействие и върху нейните финансови резултати, посочва в анализ на борда на директорите с изпълнителен директор Ясен Спасов за дейността на дружеството към 31 март.

Препоръката е, че трябва да се подобри работата на Агенцията за приватизационен и следприватизационен контрол (АПСК), за да се проведат приватизационните процедури за продажба на апортираните в дружеството финансови активи. От държавната компания са на мнение, че е ограничен ресурсът от акции, които ще се апортират в капитала на дружеството, които подлежат на раздържавяване от АПСК. Те смятат, че съществува пазарен риск, който е свързан с ликвидността на финансовите активи на дружеството, държани за продажба.

От ДКК уверяват, че наблюдават хода на провеждане на приватизационните процедури и дейностите, осъществявани от АПСК с цел приватизационна продажба по реда на ЗПСК на държаните за търгуване активи, собственост на дружеството.

В отчета на компанията има и препоръка да има правоприемственост на преобразувани неефективни компании с държавно участие в капитала чрез вливането им в ДКК, като целта е намаляване на техният брой и разходи.

Според експертите на консолидационната компания има риск при управление на държавното участие по отношение на определен брой дружествата, които са с принципал министъра на икономиката, както и по отношение на управлението на имоти частна държавна собственост.

В края на март приходите от дейността на дружеството са в размер на 170 хил. лева. Основна част от тях – 98,28% са приходи от предоставени заеми, а 1,72% са постъпления от отдадени под наем помещения от административната сграда на държавната компания.

Към 31 март 62,47% от разходите на дружеството са финансови, 15,02% са за отчетени за възнаграждения и осигурителни вноски, 9,39% са използвани за външни услуги, 7,82% са предназначени за амортизация, 3,90% са свързани с други разходи за дейността, а 1,40% са изхарчени за материали.

Приходи, разходи и финансов резултат

В отчета на ДКК пише, че на 12 януари 2017 година ръководството на ДКК са преизбрали членовете на съвета на директорите на „Кинтекс“ ЕАД, гр. София с нов тригодишен мандат. Съветът на директорите на ДКК е направил промяна в състава на ръководството на казанлъшката фирма „НИТИ“ ЕАД, като е освободил един негов член, а на негово място е назначил друг.

Бордът на директорите на ДКК е взел решение и одобрил вариант на бизнес програмата на „Летище Стара Загора“ за периода 2017 – 2019 г. На друго заседание е приет и вариант на Бизнес програмата на „ЕЛ БИ Булгарикум“ ЕАД, гр. София за периода 2017 – 2019 година, става ясно още от отчета на дружеството.

В ДКК са взели решение за внасяне чрез непарична вноска в капитала на ДКК правото на собственост на държавата върху 535 дружествени дяла с номинална стойност в размер на 10 лева всеки един, представляващи 100% от капитала на „Електронекспорт“ ЕООД, гр. София.

Бордът на директорите е одобрил нов устав на „Монтажи“ ЕАД във връзка с допълване на предмета на дейност на дружеството.

✓ Горанов: Увеличение на учителските заплати ще има още тази есен

Осъвременяването на всички пенсии от 2018 г. е възможно само с икономии и реформи в ТЕЛК-овете, обяви финансовият министър

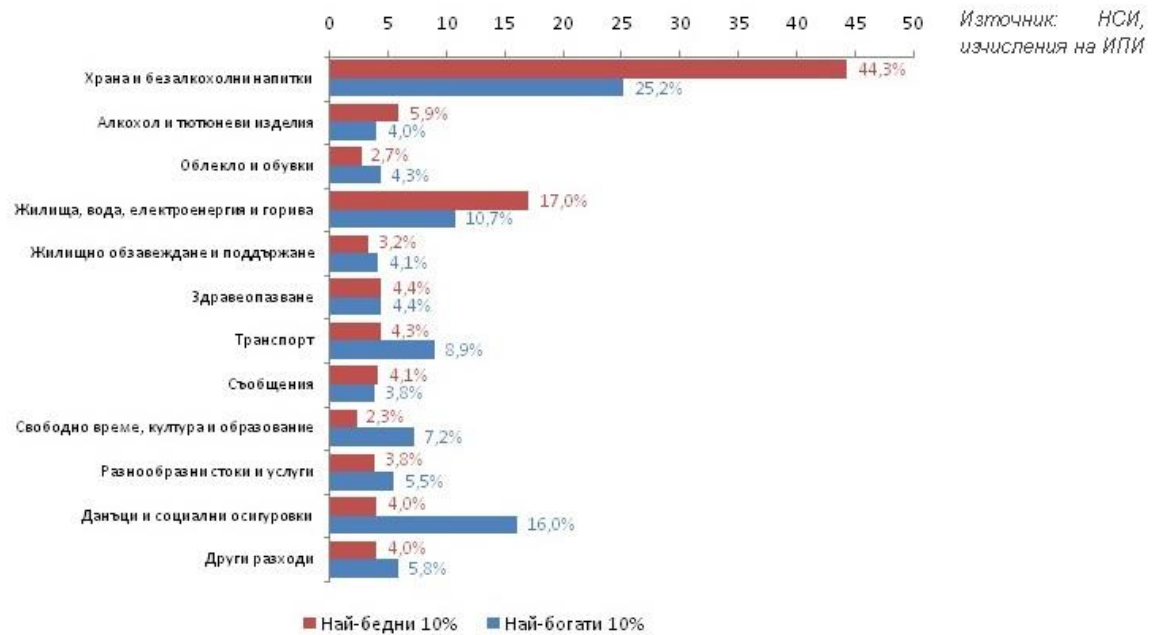
Преди седмица анализирахме структурата на доходите на българските домакинства в зависимост от тяхната позиция в доходното разпределение. Сравнението между източниците на благосъстояние при най-богатите и най-бедните 10% от българите и техните домакинства показва ясни зависимости, коментира икономистът Явор Алексиев от ИПИ. В своя анализ той посочва, че бедните домакинства са предимно многочленни, като се отличават с голям дял на безработните и малък дял на заетите лица. Основният двигател на различията са доходите от работна заплата – те формират все по-малък дял от доходите на бедните домакинства и все по-висок дял от доходите на по-богатите такива. Тези изводи потвърждават заключения от предходни анализи на ИПИ, които обособяват около 10% от населението като „трайно бедни“.

В този материал ще се съсредоточим върху данните на НСИ, които дават представа за структурата на разходите на българските домакинства. Отново фокусът ще е сравнението между най-богатите и най-бедните 10%.

Вижда се, че:

- 44,3% от общите разходи на най-бедните 10% през 2015 г. са предназначени за храна и безалкохолни напитки, докато при най-богатите 10% този тип разходи формират едва 25,2% от общите разходи;
- най-бедните домакинства харчат повече и за комунални услуги (17,0% спрямо 10,7%), както и за алкохолни напитки и тютюневи изделия (5,9% спрямо 4,0%);
- най-богатите българи харчат повече за облекло и обувки (4,3% спрямо 2,7%), транспорт (8,9% спрямо 4,3%) и свободно време, култура и образование (7,2% спрямо 2,3%);
- при най-бедните 10% най-голям ръст на разходите през 2015 г. спрямо 2008 г. се наблюдава в комуналните услуги (от 13,2% на 17%), а при най-богатите 10% - при данъците и осигуровките (от 9,4% на 16,1%);
- при най-бедните 10% най-голям спад на разходите спрямо 2008 г. се наблюдава в тези за храна и безалкохолни напитки (от 51,3% на 44,3%), което говори за известно подобряване на благосъстоянието дори сред тази група;

Относителен дял на видовете разходи от общия разход на домакинствата през 2015 г. (%)

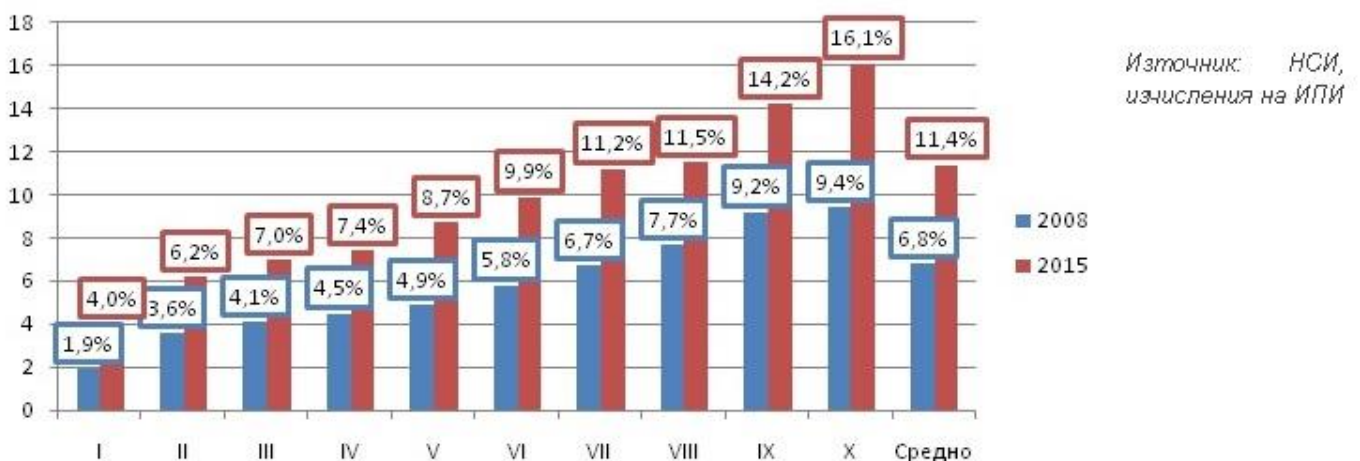

Тенденцията към по-високи данъци

През 2008 г. няма нито една децилна група, която да отделя повече от 10% от домакинските си разходи за данъци и осигуровки, докато през 2015 г. това важи за последните 4 децилни групи - т.е. за около 40% от населението на страната. Средно за страната през 2008 г. за данъци и осигуровки отива 6,8% от общия разход на домакинствата, а през 2015 г. този дял вече е над 11%.

Разбира се, тук става дума за разходите на цялото домакинство и то без да се имат предвид непреките данъци (като ДДС и акцизи), които формират основните приходи в бюджета, както и осигурителните плащания за сметка на работодателя – друга основна част от данъчноосигурителната тежест в икономиката. Дори при този крайно ограничен индикатор на данъчна тежест, обаче, ръстът е ясно видим. При домакинствата на най-бедните 10% от населението за данъци и осигуровки през 2015 г. отиват едва 4% от общите разходи, докато при най-богатите 10% делът е цели 16,1%.

Относителен дял на разходите за данъци и осигуровки от общия разход по децилни групи (2015 г.)

От една страна тези разлики отразяват по-високия дял на заетите лица в по-високодоходните групи (плащащите данъци и осигуровки в домакинствата от по-високите децили са повече на брой от тези в по-бедните домакинства). Самото покачване пък може да се отдаде на повишаването на осигурителната тежест заради покачването на минималните и максималните осигурителни доходи, особено в началото на периода, а може би и на известно изсветляване на икономиката – повече хора се осигуряват по-близо до реалното си заплащане.

Влогове и спестявания

Данните на НСИ за доходите на домакинствата подсказват, че огромната част от спестяванията в икономиката се генерират от горните 60% на доходното разпределение. Относителният дял на разходите на домакинствата, предназначени за влогове, показва най-високи стойности в периода 2008-2009 г., последван от спад между 2010-2013 г. и ново възстановяване през 2014 и 2015 г.

Това, разбира се, далеч не означава, че по-нискодоходните домакинства в страната нямат собствени спестявания. Разликите между техните доходи и разходи в периода 2008-2015 г. подсказват, че те или имат неофициални/необявени пред статистиката доходи, или разчитат на спестявания и кредити в много по-голяма степен от която и да е друга доходна група. Последното не е изненадващо предвид ограничените доходи от други източници (като работна заплата). Зависимостта от изтеглени спестявания, заеми и кредити, обаче, говори и за намаляване на тяхното нетно финансово богатство през разглеждания период.

Доходи от заеми, кредити и изтеглени спестявания (2008/2015), %

Добрата новина тук е, че през целия период се наблюдава ясна тенденция на спад – доходите от изтеглени спестявания при най-бедните 10% спадат от 13,9% през 2008 г. до 7,5% през 2015 г., а при заемите и кредитите спадът е от 4,5% на 1,9%. Т.е. втората производна е положителна и темпът на намаляване на нетните финансови активи на най-нискодоходните 10% от домакинствата се забавя. Наред с други разгледани индикатори (като намаляващият относителен дял на разходите за храна), това говори за известно подобряване на цялостното финансово състояние и структурата на разходите на домакинствата. Разликите обаче остават значителни, като особено притеснителен е ниският дял на разходите, насочени към „свободно време, култура и образование” - с особен фокус, разбира се, върху образованието.

Редица изследвания, включително и такива на ИПИ[1], показват, че именно повишаването на образованието е основната предпоставка за осигуряване на трудови доходи и съответно за изкачване по доходната стълбица.

Общата тенденция за повишаване на относителния дял на разходите за данъци и осигуровки води до по-бавен от възможния растеж на разполагаемия доход на домакинствата. Така промяната на структурата на потреблението става по-трудна, особено в по-ниските децили на доходното разпределение, където разходите за стоки и услуги от първа необходимост (като тези за храна и комунални услуги) продължават да играят значителна роля.

Dnevnik.bg

✓ Покупките на осигурителен стаж намаляват с една четвърт

По-малко хора са купили осигурителен стаж, за да получат пенсия, сочи сравнението на данните на Националния осигурителен институт за 2015 и 2016 г.

През 2016 г. са си купили недостигащ осигурителен стаж 5011 души, с 25% по-малко отколкото през предходната година. Пенсиониралите се с купен стаж през миналата година са 3148 души, а година по-рано броят им е бил 4439 души.

Приходите на НОИ от купен осигурителен стаж намаляват с 27% до 11.7 млн. лв. При това броят недостигащи месеци, платени от кандидат-пенсионерите, е практически непроменен - средно 22 месеца. Цената на месец стаж също е една и съща.

По закон хората, на които не им достигат до 5 г. осигурителен стаж, но са навършили годините за пенсиониране, могат да внесат за своя сметка осигурителни вноски, изчислени върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване към датата на внасянето на вноските. Училите висше образование или докторантура пък могат да платят по всяко време за толкова месеца, колкото са следвали, без да изчакват навършването на години за пенсия.

Тъй като тенденцията за повишаване на минималния осигурителен доход с годините е устойчива, с отлагането на покупката на стаж номинално поскъпва.

През тази година, например, минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се е 460 лв, което означава, че цената на 1 месец стаж е 86.48 лв. при 74.76 лв. през 2016 г. и 2015 г. За сравнение - през 2010 г. тя е била 67.20 лв., а през 2006 г. - 50.6 лв. Догодина ще е още по-скъпо заради нарастването на вноската за пенсия с 1 процентен пункт докато базата за изчисляването ѝ - 460 лв., поне според средносрочната бюджетна прогноза, ще остане непроменена.

✓ 444 млн. лв. изплащат на зелените земеделци

Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) изплати близо 444 млн. лв. субсидии по схемата за зелени директни плащания. Точната сума, изплатена от ДФЗ по Схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда - зелени директни плащания е 443 909 046 лв.

Подпомагане за зелени дейности получи близо 55 000 земеделски стопани, информира ДФЗ.

Фермерите, които имат право на плащане по Схемата за единно плащане на площ (СЕПП), трябва да спазват селскостопански практики, благоприятни за климата и околната среда. Това трябва да важи за цялата обработваема земя, която отговаря на условията за подпомагане.

Площите, заети с трайни насаждения, нямат приложими зелени изисквания. Тези кандидати получават субсидиите си за зелени дейности на база допустимите си площи по СЕПП. Те се определят след извършване на административни и проверки на място.

Съгласно Регламент от Кампания 2016 по схемите за директни плащания е въведена "финансова дисциплина" в размер на приблизително 1,36%. С този процент ще се намаляват всички плащания, надвишаващи 2 000 евро, които се отпускат на земеделските стопани.

Удържаната сума е предназначена за създаването на резерв за кризи в селскостопанския сектор. Намалението на директните плащания, които се отпускат на един земеделски производител, е въведено с цел годишният бюджет да е в съответствие с многогодишната финансова рамка.

Economic.bg

✓ Започват проверки на язовирите

Очаква се да бъде направена категоризация на язовирите в зависимост от обема и височината на стената

Язовирите в цялата страна ще бъдат подложени на интензивни проверки. Това е разпоредил министърът на икономиката Емил Караниколов след среща с ръководството на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН). Там са били набелязани мерки, свързани с надзора на язовирните стени и техните съоръжения. Приоритет при контрола ще бъдат язовири, за които вече са давани предписания.

По време на срещата са били обсъдени и предстоящи нормативни промени, които да доведат до ясна и конкретна регламентация на контролните правомощия на държавната агенция. С измененията ще се цели персонализиране на отговорността за поддръжката на съоръженията и тяхната безопасна експлоатация. Освен това се очаква да бъде направена категоризация на язовирите в зависимост от обема и височината на стената. Първите работни предложения за нормативни промени ще бъдат готови до края на месец май.

Приоритет в работата на министерството и на държавната агенция ще бъде осигуряване и гарантиране на безопасната експлоатация на язовирите чрез засилен контрол с цел недопускане на риск за живота и здравето на хората и стопанските субекти

[V. Труд](http://V.Trud)

✓ Икономиката на Македония

В края на 2016 г. коефициентът на безработица е 25,4%

Икономиката на Република Македония е малка и отворена според международните стандарти. По данни на Евростат доходът на глава от населението според паритета на покупателната способност е 36% от средния за Европейския съюз (47% за България). По този показател Македония се нарежда сред страните в групата с доход около средния за света, докато спрямо страните от бивша Югославия е близо до Сърбия.

Подобно на Сърбия и Македония, след официалното си формиране като отделна държава не демонстрира целенасочена политика за европейска интеграция. Така тя става официално кандидат за присъединяване към ЕС и НАТО едва през 2005 г., а от 2009 г. жителите на страната пътуват безвизово в Шенгенската зона.

Като част от Югославия Македония е най-слабо развитата във федерацията. След обособяването си като самостоятелна държава икономическият растеж е относително бавен, като това се обуславя от липсата на по-бързо трансформиране към пазарни принципи на функциониране, политическа нестабилност и тежка бюрокрация. Все пак през периода 2004-2008 г. развитието се ускорява, като се регистрира среден темп на реален растеж от 5,3% годишно, което позволява процесът на конвергенция към доходите в ЕС да стартира ефективно. Настъпването на световната финансова криза и влошаването на състоянието на сръбската икономика обаче са факторите, които отново забавят растежа след това. Все пак след 2013 г. Македония отново успява да реализира положителен, макар и умерен растеж на икономиката си, но устойчивостта му е под въпрос предвид по-експанзивната фискална политика.

Население и демографски процеси

Към началото на 2016 г. населението на Македония достига 2,071 млн. души. За разлика от останалите балкански страни, които бяха разгледани досега, тенденцията в Македония е населението да се увеличава, като през 2016 г. достига най-големия си брой от създаването на държавата. Така от началото на века населението се е увеличило с над 40 хил. човека (в България то се е понижило с 996 хил. човека).

Очакваната средна продължителност на живота е 75,5 години (при 74,7 години за България).

Равнището на образование е относително добро. В страната има 8 университета, от които 3 са частни.

Текущо състояние

Структурата на македонската икономика е доминирана от услугите (62% от брутната добавена стойност), следвани от индустрията (26,6% от БДС) и селското стопанство (11,4% от БДС през 2015г.). Реалният растеж на БВП през 2016 г. е 2,4%, като съществен принос за това има търговията на дребно, която се разширява с 9,3%, докато индустриалното производство нараства с 3,4%. Най-бързо развиващите се отрасли в индустрията са съответно производството на неметални минерални продукти (растеж от 19,3%), на електрическо оборудване (13,2%) и фармацевтиката (9,7%), докато по-сериозен спад се отбелязва при добивната индустрия (-7,8%), производството на дрехи (-7,3%), производството на метални суровини (-11,1%) и на метални продукти (-11,1%).

В края на 2016 г. коефициентът на безработица остава висок при равнище от 25,4% въпреки спада от над 10 процентни пункта след 2008 г. По своята същност тази безработица е структурна, тоест поради несъответствие между търсени и предлагани умения на пазара на труда.

Средните работни заплати нарастват умерено, като през февруари 2017 г. брутните достигат приблизително 534 евро, докато нетните – 363 евро.

Основните търговски партньори са Гърция, Сърбия, България, Германия, Италия, Словения, Австрия и Турция. През 2016 г. износът на стоки от Македония възлиза на 4,3 млрд. евро, докато вносът е 6,1 млрд. евро. От страната се изнасят основно машини и транспортно оборудване (27,8% от износа на стоки), химически продукти (23,9%) и промишлени продукти според вида на материала (14,4%). Вносът е доминиран от промишлените продукти според вида на материала (37,2% от вноса на стоки), машини и транспортно оборудване (21,3%) и храна и живи животни (9,1%). Като цяло салдото по текущата сметка на платежния баланс е отрицателно, но дефицитът се свива спрямо БВП.

Парична политика

Паричната политика в Македония е насочена към стабилност на цените. Това се постига чрез фактическо фиксиране на валутния курс към еврото в много тесни граници на колебание. Данните на Националната банка на Македония показват, че през периода 2004-2016 г. средногодишно валутният курс на денара спрямо еврото е най-нисък през 2007 г., когато едно евро се разменя срещу 61,18 денара, докато през 2014 г. то се разменя срещу 61,62 денара. В рамките на този период обаче колебанието на курса е под 0,4% около средната му стойност.

Паричната политика на страната не е типична, защото освен фиксирането на валутния курс централната банка управлява и лихвените проценти. Обикновено се избира или управление на лихвените проценти и свободно плаване на валутния курс, или фиксиране на курса и слабо въздействие от централната банка върху лихвите.

Последната промяна е от 11 януари, когато НБМ понижава основния лихвен процент с 0,25 пункта до 3,5%. Решението се обяснява с очакваната ниска инфлация в краткосрочен период. През периода 2014-2016 г. е регистрирана дефлация на потребителските цени. Това се определя от факта, че цените, които не включват хранителните стоки и енергията, се повишават, докато административно регулираните цени се понижават. Тази политика обаче може да бъде фактор за ускоряване на инфлацията през следващите години, ако регулираните цени започнат да се покачват.

Фискална политика

Македония е сред държавите с относително ниски данъчни ставки. Данъците върху личните доходи и върху печалбата са пропорционални, като ставката от 2008 г. нататък е 10%. Освен това данъкът върху реинвестираната печалба е 0%, като са налице сравнително малък брой други изключения. Данъкът върху добавената стойност е 18%. Общите приходи в бюджета през 2016 г. достигат 28,7% от БВП, докато разходите са в размер на 32,5% от БВП, което означава, че е реализиран дефицит от 3,8% от БВП.

Бюджетните дефицити са типични за фискалната политика в Македония. Тенденцията през последните пет години обаче е те да се повишават, като размерът им трайно превишава 3% от БВП. Лекото подобряване на бюджетното салдо спрямо БВП през 2016 г. се дължи на повишаването на приходите от корпоративни данъци и от акцизи, еднократни приходи и на значително по-ниски от предвидените капиталови разходи. От друга страна, разчетите за ДДС, който е най-големият източник на приходи в бюджета, не са изпълнени. Освен това през същата година са приети две актуализации на бюджета, чрез които се повишава целта за бюджетен дефицит спрямо първоначално заложения.

В резултат от по-високите първични дефицити през 2016 г. държавният дълг достига 38,4% при 24,7% през 2010 г. Това е една от основните причини кредитният рейтинг на Македония да бъде понижен, което я изправя пред нарастващи разходи за финансиране. Въпреки че съотношението е относително ниско спрямо средното за ЕС, то вече подсказва, че са необходими допълнителни мерки за повишаване на събираемостта на данъците и за подобряване на ефективността на разходите. Това обаче може значително да се затрудни от настоящата политическа криза в страната.

Бизнес среда и регулации

Според данните на Световната банка Македония се нарежда на десето място в света според предлаганите условия за правене на бизнес. През последните години са предприети реформи по отношение както на понижаване на данъчните ставки, така и за улесняване на плащането чрез попълване на електронни декларации, като по този показател Македония е на десето място. Старирането на бизнес също е значително опростено, като са необходими максимум две процедури за изпълнение, които отнемат около два дни, докато на практика няма изискване за минимален капитал. Процедурите при получаване на разрешително за строеж, достъпът до кредит и защитата на миноритарните акционери също са области, където страната се класира сред най-добрите в света. Като по-слаби страни могат да се посочат области като регистрирането на собствеността и прилагането на договорите и процедурите по несъстоятелност. Освен това делът на неформалната икономика все още остава висок, което е признак за все още висока регулативна тежест.

Като цяло бизнес средата в Македония значително се подобрява през последните години, като тя става лидер сред страните в Централна и Източна Европа в класацията на Световната банка. Въпреки това реализираният икономически растеж е относително нисък и не позволява бързото застигане на средните доходи в ЕС,

Част от основните проблеми са свързани с пазара на труда, където коефициентът на безработица остава висок, а заетостта – ниска, което е признак за все още високия дял на неформалната икономика. Недостигът на квалифицирани кадри не може да бъде запълнен краткосрочно, което се явява и съществена пречка пред повишаването на потенциала на икономиката да се разширява.

Също така на Македония в по-бърз порядък е необходимо ограничаване на бюджетния дефицит и овладяване на бързо нарастващия държавен дълг. Решаването на този проблем зависи до голяма степен от преодоляването на политическата криза чрез създаването на ново правителство.

Dnes.dir.bg

✓ Газпром строи морския участък на "Турски поток"

Газпром започна строителството на морския участък на газопровода "Турски поток" от руското крайбрежие на Черно море. "Днес в Черно море започна строителството на газопровода "Турски поток". Дейностите започнаха на руското крайбрежие. Полагането на тръбопровода се извършва от кораба "Аудасия" на компанията Олсийс (Allseas), която е подизпълнител за морския участък на газопровода", съобщи Газпром, цитирана от ТАСС и БТА .

Руският газов гигант е готов да започне полагането на тръбите от морския участък на газопровода "Турски поток" през идните няколко дни, каза на 4 май ръководителят на Газпром Алексей Милер на среща с руския президент Владимир Путин.

"Докладвам Ви за готовност в течение на няколко дни да започнем морското полагане на тръби от газопровода "Турски поток", заяви Милер на работната среща. Той допълни, че Газпром вече е приключил всички подготвителни дейности от проекта и очаква нареждане за началото на морския участък.

Путин изрази увереност, че Турция ще подкрепя проекта и нареди да започне полагането на тръбите за морския участък. По-рано бе съобщено, че Газпром планира да започне полагането на тръбите за първата линия от газопровода "Турски поток" през лятото на тази година.

В края на март в руския участък е приключило пробиването на първия микротунел, вторият микротунел е готов на 97,5 процента.

Проектът "Турски поток" беше обявен от Русия през декември 2014 година като заместител на "Южен поток". Впоследствие преговорите бяха спрени заради кризата в двустранните отношения.

Да се възобнови работата по "Турски поток" бе решено след среща през август в Санкт Петербург между турския президент Реджеп Тайип Ердоган и руския му колега Владимир Путин. Русия и Турция подписаха междуправителствено споразумение за "Турски поток" на 10 октомври миналата година.

Първата линия на съоръжението е предназначена за турския пазар, а втората - за газоснабдяване на страните от Южна и Югоизточна Европа. Всяка от линиите би трябвало да е с мощност 15,75 милиарда куб. метра. Общата стойност на проекта по-рано се оценяваше на 11,4 млрд. евро.

Econ.bg

✓ Цената на златото се повишава незначително

Цената на юнския фючърс за златото на борсата в Ню Йорк (Comex) се увеличи с 4,150 долара или 0,34% - до 1231,04 долара за тройунция

Цената на златото в понеделник премина към ръст в рамките на корекцията слез значителния спад по време на предходните търгове, става ясно от данните.

Цената на юнския фючърс за златото на борсата в Ню Йорк (Comex) се увеличи с 4,150 долара или 0,34% - до 1231,04 долара за тройунция.

Стойността на юлския договор за среброто се увеличи с 1,20% - до 16,47 долара за унция.

През миналата седмица цената на скъпоценния метал спадна до най-ниските си нива от ноември 2016 г. Общият спад според експертите е от порядъка на 3 процента. Причина за силния спад според експертите е въз основа на очакванията за победата на Емануел Макрон на втория тур на президентските избори във Франция.